

СТАНИСЛАВ ЛЕМ ЧЕТИРИНАДЕСЕТО ПЪТЕШЕСТВИЕ

Част 8 от „Звездни дневници“

Превод от полски: Павел Николов, 1984

chitanka.info

19.VIII.

Дадох ракетата на ремонт. Последния път минах много близо до Слънцето и всичкият ѝ лак се олющи. Началникът на работилницата ме съветва да я боядисам зелена. Още не зная. Преди обяд подреждах колекцията си. Козината на най-красивия гаргаун е пълна с молци. Наръсих я с нафталин. След обяд — у Тарантога. Пяхме марсиански песни. Взех от него *Две години сред курдлите и осмьолите* на Бризард. Четох до разсъмване — много интересно.

20.VIII.

Съгласих се със зеления цвят. Началникът ме уговаря да си купя електронен мозък. Имал един за продан, съвсем запазен, малко използван, с мощност дванадесет парни души. Каза, че днес без мозък никой не смее да мръдне по-далече от Луната. Колебая се, защото струва доста. Цял следобед четох Бризард — увлекателна книга. Срам ме е да кажа, че никога не съм виждал курдел.

21.VIII.

Сутринта — в работилницата. Началникът ми показва мозъка. Настина е запазен, с батерия вицове за пет години. Кое то изглежда решава проблема с космическата скука. *Ще се смеете и през най-дългото си пътешествие* — каза началникът. Когато батерията се изтощи, може да се сложи нова. Поръчах да боядисат кормилните плоскости червени. А за мозъка ще си помисля още. Четох Бризард до полунощ. Дали и аз да не отида на лов?

22.VIII.

Купих най-сетне мозъка. Наредих да го вградят в стената. Началникът ми даде с него и една електрическа възглавница. Сигурно ме одра яко! Каза ми, че ще спестя куп пари. Нали при кацане на някоя планета обикновено трябва да се плаща входна такса. А когато човек има мозъка, може да остави ракетата да обикаля свободно в космическото пространство около планетата като изкуствен спътник и да извърви останалото разстояние пеш, без да плаща каквото и да е.

Мозъкът изчислява астрономичните елементи на движението и съобщава къде след това трябва да се търси ракетата. Свърших с Бризард. Вече почти реших да отида на Ентеропия.

23.VIII.

Взех ракетата от работилницата. Изглежда много добре, само цветът на кормилните плоскости не отива на останалото. Боядисах си ги жълти. Много по-добре изглеждат. Взех от Тарантога *Космическа енциклопедия*, буква Е, и си преписах статията за Ентеропия. Ето я:

ЕНТЕРОПИЯ, 6-та планета на двойно (червено и синьо) слънце в съзвездието Телец, 8 континента, 2 океана, 167 действащи вулкана, 1 оргам (вж. ОРГАМ). Денонощие — 20 часа, топъл климат, условия за живот добри, освен по време на срумове (вж. СРУМ).

Обитатели:

а) господстваща раса — ардрити, разумни многопрозрачностенни симетрични нечифтокрайникови (З) същества, принадлежащи към тип *Siliconoidea*, разред *Polytheria*, клас *Luminifera*. Като всички *Polytheria* (вж.) ардритите подлежат на периодично произволно делене. Създават семейства от сферичен тип. Система на управление: радархия II В с въведен преди 340 години пенитенциарен трансм (вж. ТРАНСМ). Високо развита промишленост, главно хранителна. Основен експорт: фосфоризирани манурбии, сърцоклетки и няколко десетки вида лаудами, щамповани и леко препечени. Столица: Етодозитам, 1 400 000 жит. Гл. промишлени центрове: Хаупър, Друр, Арбагелар. Светлинна култура с признаци на сгъбяване в резултат на всмукани реликти от цивилизацията на унищожените от ардритите фитогозиани (*гъбони*, вж.). През последните години все по-голяма роля в култ. живот на обществото играят *сепулките* (вж.). Вероизповедания: господстваща религия — *монодрумизъм*. Според м. светът е създаден от многоликия Друма, приел

образа на Първична сбъркация, от която се появили слънца и планети начело с Ентеропия. Ардритите строят храмове, покрити със злато и сребро, постоянни и сгъваеми. Освен монодрумиза съществуват и няколко секти, най-известна от които е сектата на *плакотралите*. Плакотралите (вж.) вярват само в *Емфезата* (вж. ЕМФЕЗА), но не всички. Изкуство: танци (с търкаляне), радиоактове, сепулене, дърдордрама. Архитектура: заради срумовете — надувнопомпена, мазносградна. Мазностъргачите с форма на чаша достигат до 130 етажа. На изк. спътници — преди всичко овуцеларни (яйцевидни) постройки.

б) Животни. Фауна от силиконоиден тип, гл. представители: омерзавци, автомални дендроги, асманити, курдли и квикливи осмьоли. По време на стрмовете ловът на курдли и осмьоли е забранен. Изброените животни не стават за храна на човека с изключение на курдлите (и то само зардника им, вж. ЗАРДНИК). Водната фауна е суровина за хранителната промишленост. Гл. представители: инферналии (адории), блискви, приветки и шменди. Забележителност на Ентеропия е оргамът с мрачлинната си флора и фауна. В нашата Галактика единствен негов аналог са алите в безпънните улеси на Юпитер. Според изследванията, направени от школата на проф. Тарантога, животът на Ентеропия се е развил в зоната на оргама от балбазилоните залежи. Да се има предвид, че поради масовото земно и водно строителство това, което е останало от оргама, намалява бързо. Оргамът е защитен от парагр. 6 на Закона за защ. на планетните антики (Codex Galacticus, т. MDDDVII, ч. XXXII, стр. 4670). Строго е забранено да се газии на тъмно.

Всичко в статията ми беше ясно с изключение на споменатите сепулки, трансм и срумовете. За съжаление последният издаден том на *Енциклопедията* завършва на „СОС ОТ ГЪБИ“, така че няма нищо нито за трансма, нито за срумовете. Но отидох у Тарантога, за да видя какво пише за сепулките. Намерих кратка информация:

СЕПУЛКИ — важен елемент от цивилизацията на *ардритите* (вж.) от планетата *Ентеропия* (вж.). Вж. СЕПУЛКАРИИ.

Последвах този съвет и прочетох:

СЕПУЛКАРИИ — обекти, които служат за *сепулене* (вж.).

Потърсих на „Сепулене“, където пишеше:

СЕПУЛЕНЕ — занимание на *ардритите* (вж.) от планетата *Ентеропия* (вж.). Вж. СЕПУЛКИ.

Кръгът се затвори и вече не остана къде да търся. Никога в живота си няма да си призная подобно невежество пред професора, а не зная друг, когото да попитам. Жребият е хвърлен — ще отида на Ентеропия. Тръгвам след три дена.

28.VIII.

Стартирах в два часа, веднага след като се наобядвах. Не взех никакви книги, защото имам новия мозък. Чак до Луната слушах вицовете, които разказваше. Голям смях падна. След това вечеря и сън.

29.VIII.

Изглежда настигах в сянката на Луната, защото постоянно кихам. Взех аспирин. По курса — три товарни ракети от Плутон. Машинистът телеграфира да му освободя пътя. Попитах го какво кара и си мислех, че е Бог знае що, а то най-обикновени сирендаси. Веднага ги последва експресът от Марс, ужасно претъпкан. Видях през прозорците как всички лежат един върху друг като сардели. Махахме

си с кърпички, докато не се изгубихме от погледите си. До вечерта слушах вицове. Хубаво, само че продължавам да кихам.

30.VIII.

Увеличих скоростта. Мозъкът действа безотказно. Диафрагмата започна да ме наболява, затова го изключих за два часа и включих електрическата възглавница. Подейства ми добре. След два часа хванах радиосигнала, който Попов е изпратил от Земята през 1896 година. Доста съм се отдалечил вече от нея.

31.VIII.

Слънцето едва се вижда. Преди обяд — разходка около ракетата, за да не се заседя на едно място. До вечерта — вицове. Повечето брадати. Изглежда началникът на работилницата е дал на мозъка да чете стари хумористични списания, а отгоре е нахвърлил няколко шепи нови вицове. Забравих картофите, които бях сложил в атомния реактор, и изгоряха до един.

32.VIII.

Скоростта кара времето да тече по-бавно — трябва да е септември, а тук е все август и август. През прозореца нещо започна да мига. Помислих си, че вече съм стигнал Млечния път, но само се лющеше лакът. Калпава работа! По пътя си имам обслужваща станция. Мисля си дали си струва да спирам.

33.VIII.

Все още е август. След обяд долетях до станцията. Намира се на малка, съвсем пуста планета. Сградата е като мъртва, наоколо ни жива душа. Взех една кофичка и отидох да огледам няма ли някакъв лак. Обикалях така, докато не чух пъшкане. Гледам, а зад сградата на станцията стоят няколко парни машини и разговарят. Приближих се.

Едната каза:

— Ами то е ясно, че облаците са форма на задгробен живот на парните машини. Така че основният въпрос гласи: кое е първично — парните машини или водната пара? Аз твърдя, че е парата!

— Мълчи, идеалистко проклета! — изсвистя втората.

Направих опит да ги попитам за лак, но те така съскаха и свиреха, че не чувах собствения си глас. Написах това в книгата за оплаквания и полетях по-нататък.

34.viii.

Никога ли няма да свърши този август? Преди обяд чистих ракетата. Страшна скука. Веднага след това — вътре, при мозъка. Вместо смях ме налегнаха такива прозевки, че ме хвана страх за челюстите. Откъм десния борд — малка планета. Като минавах край нея, забелязах някакви бели точки. Видях през бинокъла, че са табелки с надпис: „Не се навеждай навън“. С мозъка нещо не е наред, прескача смешните места във вицовете.

1.x.

Трябваше да спра на Строглона, защото ми свърши горивото. Като натиснах спирачките, прескочих по инерция целия септември.

На летището имаше голямо движение. Оставих ракетата в космическото пространство, за да не плащам входна такса, взех само туби за гориво. Преди това изчислих с помощта на мозъка координатите на движението по елипса. След час се върнах с пълните туби, а от ракетата нямаше и следа. Започнах, разбира се, да я търся. Мислех си, че ще предам Богу дух, но все пак изминах около четири хиляди километра пеш. Мозъкът, естествено, беше сгрешил. Като се върна, ще трябва да си поговоря с началника на работилницата.

2.x.

Скоростта е толкова голяма, че звездите се превръщат в огнени лентички, сякаш някой движи в тъмна стая милион запалени цигари. Мозъкът заеква. Най-лошото е, че прекъсвачът се счупи и не мога да го изключа. Бърбори непрекъснато.

3.x.

Мозъкът изглежда започва да се изтощава, защото срича. Свиквам постепенно с това. Доколкото е възможно, седя отвън, само

краката си пъхам в ракетата, защото е доста студено.

7.х.

В единадесет и половина стигнах до входната станция на Ентеропия. От спирането ракетата загря силно. Вързах я за горната палуба на изкуствения спътник (станцията е там) и влязох вътре, за да уредя формалностите. В спиралния коридор движението беше невъобразимо, гости от най-далечни краища на Галактиката ходеха, вибрираха и подскачаха от гише на гише. Заставах на опашката зад един небесносин алголанец, който с любезен жест ме предупреди да не се доближавам прекалено много до задния му електрически орган. Зад мене веднага се нареди млад сатурнианец с бежов шлаулон. С три от смукалата си държеше куфари, а с четвъртото си бършеше потта. Наистина беше много горещо. Когато дойде моят ред, чиновникът, прозрачен като кристал ардрит, ме погледна изпитателно, позеленя (ардритите изразяват своите чувства, като променят цвета си, зеленият означава усмивка) и попита:

— Гръбначен ли сте?

— Да.

— Двудишац?

— Не. Само въздух...

— Благодаря, чудесно. Всичко ли ядете?

— Да.

— От коя планета сте, ако мога да попитам?

— От Земята.

— Моля в такъв случай на другото гише.

Отидох там и като погледнах вътре, разбрах, че пред мене стои същият чиновник, по-точно неговата следваща част. Прелистваше дебела книга.

— А! Ето я — каза той, — Земя... хм, много добре. Като турист ли идвате или като търговец?

— Като турист.

— Тогава, ако обичате...

С едното си смукало попълваше някакъв формуляр, а с другото ми подаде друг за подпис, като каза:

— След една седмица ще има срум. Затова ще бъдете ли така любезен да отидете в стая 116, там е нашата работилница за резерви,

която ще се погрижи за вас. След това моля да отидете в стая 67, това е фармацевтичният кабинет. Там ще получите таблетки евфруглий, които трябва да вземате на всеки три часа, за да неутрализирате радиоактивното излъчване на нашата планета, което е вредно за организма ви... Искате ли да светите, докато сте на Ентеропия?

— Не, благодаря.

— Както обичате. Ето ви документите, моля. Бозайник сте, нали?

— Да.

— В такъв случай — приятно бозаене!

Сбогувах се с любезния чиновник и отидох, както ми беше поръчал, в работилницата за резерви. Отначало си помислих, че яйцевидното помещение е празно. Имаше само няколко електрически апарата, а на тавана с брилянтен блясък светеше кристална лампа. Оказа се обаче, че това е ардритът, който работи с техниката. Ардритът веднага се спусна долу. Седнах в креслото, а той, като ме развличаше с приказки, направи необходимите измерванията и каза:

— Благодаря ви, ще изпратим вашия зачатък във всички инкубатори на планетата. Ако ви се случи нещо по време на срум, можете да бъдете напълно спокоен... веднага ще доставим резервата!

Не ми беше съвсем ясно какво има предвид, но все пак по време на дългогодишните си пътешествия се бях научил на дискретност, защото няма нищо по-неприятно за жителите на някоя планета от това да обясняват на чужденците местните навици и обичаи. Във фармацевтичния кабинет се наредих отново на опашка, която обаче се предвижваше доста бързо, така че скоро една енергична ардритка с фаянсов абажур ми даде определеното количество хапчета. Още една малка митническа формалност (предпочитах да не разчитам вече на електронния мозък) и се върнах на борда с виза в ръка.

Веднага след спътника следва добре поддържана космострада, с големи рекламни надписи от двете страни. Техните букви са отдалечени една от друга на няколко хиляди километра, но при нормална скорост на пътуване думите се подреждат толкова бързо, че изглеждат като напечатани във вестник. Известно време ги четях с интерес, например: „Ловци! Използвайте само ловната паста МЛИНИ!“ или: „Нямаш никакви неволи, щом ловец си на осмьоли!“ и т.н.

В седем вечерта кацнах на етотозита̀мското летище. Синьото слънце току-що беше залязло. В лъчите на червеното, което се намираще още доста високо, всичко наоколо изглеждаше като обхванато от пожар — необикновена гледка. До моята ракета се спусна величествено галактически кръстосвач. Под опашката му се разиграваха трогателни сцени между пристигащи и посрещачи. Разделени дълги месеци ардрити се прегръщаха с възторжени викове, след което всички, бащи, майки и деца, се сливаха с нежно притискане в сфери, които проблясваха румено под слънчевите лъчи, и се отправяха бързо към изхода. Тръгнах и аз след хармонично тръкалящите се семейства. Веднага след летището има гламбусна спирка. Качих се в един гламбус. Това превозно средство, върху което пише със златни букви „ПАСТАТА РАУС ЛОВУВА САМА!“, е нещо като швейцарско сирене: в големите му дупки се настаняват възрастните, а в малките — децата. Едва седнах и гламбусът тръгна. Заобиколен от кристална му вътрешност, виждах над мене, под мене и встрани разноцветните силуети на моите спътници, които проблясваха симпатично. Бръкнах в джоба си за указателя на Бедекер, защото беше крайно време да се запозная с неговите напътствия, но какво беше учудването ми, когато видях, че държа книжка, която се отнася за планетата Ентевропия, отдалечена от мястото, където се намирах, на три милиона светлинни години! Бедекер, от когото имах нужда, беше останал у дома. Проклетата разсеяност!

Не ми оставаше нищо друго, освен да отида в етотозита̀мското представителство на известната астронавтска кантора ГАЛАКС. Обадох се на любезния шофьор, който веднага спря гламбуса, посочи ми със смукалото си едно огромно здание и промени сърдечно лицето си на сбогуване.

Стоях един миг неподвижно и съзерцавах необикновената гледка на потъващият в здрач градски център. Червеното слънце току-що беше залязло зад хоризонта. Ардритите светят и затова не използват изкуствено осветление. Проспект *Мрудр*, на който се бях озовал, гъмжеше от мигащи пешеходци. Като мина край мене, една млада ардритка разпали кокетно отвътре абажура си на златни ивици, но явно разбра, че съм чужденец, и потъмня скромно.

Близките и далечни жилища искряха и се пълнеха със светлините на прибиращите се собственици, във вътрешността на храмовете

грееха отдадени на молитва тълпи, децата святкаха дъгоцветно с луда скорост по площадките на стълбищата и всичко това беше толкова очарователно, толкова живописно, че направо не ми се тръгваше, но трябваше, защото се страхувах, че ще затворят ГАЛАКС.

От фойето на туристическата кантора ме изпратиха на двадесет и третия етаж, в провинциалния отдел. За съжаление, това е тъжната, но неотменима истина: Земята се намира в малко позната, забравена космическа пустош!

Служителката, към която се обърнах в отдела за туристически услуги, ми каза, помръкнала от притеснение, че за съжаление ГАЛАКС не разполага нито с пътеводители, нито с маршрутни справочници за хора от Земята, защото идвали на Ентеропия не по-често от един път на сто години. Затова ми препоръча справочника за юпитерианци, като се има предвид общия слънчев произход на Юпитер и Земята. Взех го поради липса на нещо по-добро и помолих да ми резервират стая в хотел „Космония“. Записах се също за ловна експедиция, организирана от ГАЛАКС, и излязох навън. Намирах се в неудобно положение, защото не светех, и затова като видях на кръстовището един ардрит, който регулираше движението, спрях се и разгледах на светлината му получения пътеводител. Както трябваше да се очаква, съдържаше информация къде мога да се снабдя с метанови продукти, какво трябва да правя с пипалата си по време на официални приеми и т.н. Затова го хвърлих в кофата за боклук, спрях един минаващ еборет и казах да ме закара в квартала на мазностъргачите. Прекрасните, подобни на чаша постройки проблясваха отдалече с разноцветните светлини на ардритите, които се бяха прибрали при семействата си, а в административните сгради премигнаха прелестно светещите нашийници на служителите.

Освободих еборета и известно време се разхождах пеш. Когато се дивях на издигацията над площада мазностъргач на Управлението на супите, от него излязоха двама високопоставени чиновници, които можеха да се разпознаят по много силния блясък и червените гребенчета около абажурите ми. Те спряха близо до мене и аз чух какво си говорят:

— Размазката на подгъвите не е ли вече задължителна? — каза единият, висок, целият в ордени.

При тези думи другият просветна и отвърна:

— Не. Началникът казва, че няма да изпълним програмата и всичко това заради Грудруфс. Не остава нищо друго, казва началникът, освен да го преобърнем.

— Грудруфс ли?

— Ами да.

Първият угасна, само ордените му продължиха да светят с разноцветни венчета, и като понижи глас, каза:

— Ще има да се пенжи, нещастникът.

— Нека се пенжи, това няма да му помогне. Иначе ще настъпи хаос. Нали от години вече трансмутираме всякакви типове, за да има повече сепулки!

Обзет от любопитство, доближих несъзнателно двамата ардрити, но те се отдалечиха мълчаливо. Странно, че едва след този случай започнах да чувам все по-често думата „сепулки“. Крачех по тротоарите в стремежа си да се потопя в нощния живот на метрополията и сред минаващите край мене тълпи долавях загадъчната дума, ту произнесена с приглушен шепот, ту извикана страстно. Можеше да се прочете върху сферите за обяви, които съобщаваха за разпродажби и търгове на редки сепулциани, и в огнените неоновии реклами, които предлагаха да се купят модни сепулкарии. Напразно мислех какво може да е това. Накрая, когато около полунощ се ободрявах с чаша курделска сметана в бара на осемдесетия етаж на универсалния магазин, а някаква ардритска певица запя шлагера „Сепулко моя малка“, любопитството ми нарасна до такава степен, че попитах минаващия келнер къде мога да си купя една сепулка.

— Отсреща — отговори той машинално, докато пишеше сметката ми. След това ме погледна внимателно и леко потъмня. — Сам ли сте? — попита.

— Да. Защо?

— А, нищо. За съжаление нямам дребни.

Отказах се от рестото и слязох с асансьора долу. Наистина, точно срещу мене видях огромна реклама за сепулки, така че бутнах стъклената врата и се намерих в празен по това време магазин. Приблжих се до щанда и помолих с престорена флегматичност за една сепулка.

— За какъв сепулкарий? — попита продавачът, като слезе от закачалката си.

— Ами за какъв... за обикновен — отвърнах аз.

— Как така за обикновен? — удиви се той. — Продаваме само сепулки с отсвирване...

— Дайте ми тогава една, моля...

— А къде ви е качезът?

— Ами, хм, не си го нося...

— Как тогава ще я вземете без жена си? — каза продавачът, като ме гледаше изпитателно. Потъмняваше бавно.

— Не съм женен — казах непредпазливо.

— Не... сте... женен?... — заекна почернелият продавач, като ме гледаше ужасено. — И искате сепулка?... Без да сте женен?...

Трепереше с цялото си тяло. Изскочих бързо на улицата, хванах един свободен еборет и яростно казах да ме закара в някое нощно заведение. Еборетът ме остави пред „Мирниндраг“. Тъкмо влязох и оркестърът престана да свири. Вътре висяха може би над триста посетители. Промъквах се през тълпата и се оглеждах за свободно място, когато изведнъж някой ме повика. Бях щастлив да видя позната физиономия, един търговски пътник, с когото се бях запознал някога на Автропия. Висеше с жена си и дъщеря си. Представих се на дамите и започнах да забавлявам с приказки вече доста развеселената компания, която ставаше от време на време, за да се потъркаля по паркета под звуците на танцовата музика. Съпругата на моя познат ме молеше така горещо, че в края на краищата се реших да се включа и аз. Прегърнахме се силно и се затъркаляхме четиримата в огнена мамбриния. Честно казано, малко се понатъртих, но правех мила физиономия по време на неприятната игра и се преструвах на възхитен. Когато се връщахме към масата, задържах на пътеката моя познат и го попитах на ухо за сепулките.

— Какво? — не ме чу той.

Повторих въпроса и добавих, че искам да си купя една сепулка. Явно говорех много силно, защото тези, които висяха най-близо, се обръщаха и ме гледаха с помръкнали лица, а моят познат ардрит скръсти смукалата си от страх.

— Да пази Друма, господин Тихи, нали не сте женен!

— И какво от това — казах бързо с вече леко раздражение, — не мога ли в такъв случай да видя една сепулка?

Думите ми прозвучаха във внезапно настъпилата тишина. Съпругата на моя познат падна без съзнание на пода, той се спусна към нея, а най-близките ардрити тръгнаха към мене, като издаваха с цвета си вражески намерения. В този момент се появиха трима келнери, които ме хванаха за яката и ме изхвърлиха на улицата.

Направо бях бесен. Спрях един еборет и казах да ме закара в хотела. През цялата нощ нещо така ми убиваше и ме бодеше, че изобщо не можах да мигна. Едва на сутринта разбрах, че след като не получили по-подробни данни от ГАЛАКС, служителите на хотела ми бяха постлали азбест, научени от опит с гостите, които прогарят дюшеците до самата пружина. С настъпването на утрото неприятните случки от предния ден престанаха да ме занимават. Посрещнах радостно представителя на ГАЛАКС, който дойде да ме вземе в десет часа с еборет, пълен с примки, кофи с паста за лов и цял арсенал ловно оръжие.

— Никога ли не сте ходили на лов за курдли? — осведоми се моят водач, когато превозното средство се понесе главоломно по улиците на Етотозитам.

— Не. Може би ще бъдете така любезен да ме инструктирате?... — казах с усмивка.

Това, че бях абсолютно спокоен, се дължеше на многогодишния ми опит, придобит по време на ловни експедиции за най-едри животни в Галактиката.

— На вашите услуги — отвърна любезният водач.

Беше слаб ардрит със стъклен цвят на лицето, без абажур, загърнат в тъмносин плат. Не бях виждал на планетата подобна дреха. Казах му това и той ми обясни, че е ловен костюм, необходим за преследване на дивото животно. Това, което взех за материя, беше специално вещество за покриване на тялото. Накратко казано, пулверизирано облекло, удобно, практично и най-важното се състоеше в това, че изолираше напълно естествената светлина на ардритите, която може да уплаши курдела.

Водачът извади от чантата си напечатан лист и ми го даде да се запозная с него. Запазил съм го сред книгата си. Ето го:

ЛОВ НА КУРДЛИ

ИНСТРУКЦИЯ ЗА ЧУЖДЕНЦИ

Като ловно животно курделът поставя най-високи изисквания както към личните качества на ловеца, така и към ловната екипировка. Тъй като в хода на еволюцията той се е приспособил към метеорните дъждове и се е покрил с непробиваема броня, ловуването му става отвътре.

За лов на курдли са необходими:

А) в началната фаза — паста за предястие, сос от гъби, зелен лук, сол и пипер;

Б) в същинската фаза — оризова метличка и бомба с часовников механизъм.

I. Заемане на позиция.

Курдлите се ловят с примамка. Ловецът се намазва предварително с паста за предястие и кляка в браздата на органа, след което спътниците му го посипват отгоре със ситно нарязан зелен лук и го подправят на вкус.

II. Курделът се чака в това положение. Когато животното се приближи, е необходимо да се запази спокойствие и да се хване с две ръце бомбата с часовников механизъм, която се държи между коленете. По правило гладният курдел лапа веднага. Ако курделът не иска да направи това, може за поощрение да се потупа нежно по езика. При вероятност да не се получи нищо някои препоръчват допълнително посоляване, но това е доста рискована постъпка, защото курделът може да кихне. Малко ловци са останали живи след такова кихане.

III. Лапналият примамката курдел се облизва и продължава нататък. След поглъщането ловецът незабавно пристъпва към активната фаза: изчиства от себе си с помощта на метличката зеления лук и подправките, за да може пастата да развие свободно очистителното си действие, после наглася бомбата с часовниковия механизъм

и се отдалечава по възможно най-бърз начин обратно на посоката, от която е дошъл.

IV. При напускане на курдела ловецът трябва да внимава, за да падне на ръцете и краката си и да не се удари.

Забележки. Забранено е използването на люти подправки. Забранено е също така да се залагат на курдлите бомби с часовников механизъм, нагласени да избухнат и посипани с лук. Подобни действия се преследват от закона и се наказват като браконьерство.

На границата на ловния резерват вече ни чакаше управителят му Ваувр, заобиколен от семейството си, което блестеше като кристал на слънце. Той се оказа необикновено сърдечен и гостоприемен, покани ни да се почерпим и ние прекарахме в неговата приятна къщичка няколко часа, като слушахме истории от живота на курдлите и ловни спомени, разказани от него и синовете му. Изведнъж нахълта задъхан вестоносец и съобщи, че хайката е вкарала проследените курдли в дебрите.

— Курдлите — обясни ми управителят, — трябва най-напред да се гонят дълго, за да огладнеят!

Намазан с паста, навлязох с бомбата и подправките във вътрешността на оргама, съпроводен от Ваувр и водача. Пътят бързо се изгуби в непрогледния гъсталак. Предвижвахме се с мъка и от време на време заобикаляхме следи, оставени от курдли, които приличаха на широки пет метра ями. Вървахме доста дълго. Изведнъж земята потръпна, водачът спря и ни даде със смукалото си знак да мълчим. Долови се тътен като от бушуваща зад хоризонта буря.

— Чувате ли? — попита водачът.

— Чувам. Това курдел ли е?

— Да. Бобчи.

Сега се движехме по-бавно и по-внимателно. Грохотът престана и оргамът потъна в тишина. Най-сетне през гъсталака се мярна широка поляна. На края на поляната моите спътници избраха удобно място, подправиха ме и като провериха дали са ми готови метличката и бомбата, се отдалечиха на пръсти с препоръката да бъда търпелив.

Известно време цареше тишина, нарушавана само от мляскането на осмьолите. Краката ми вече бяха съвсем изтръпнали, когато земята се разтнесе. Видях в далечината някакво движение — върховете на дърветата в края на поляната се навеждаха и рухваха, като отбелязваха пътя на звяра. Трябва да беше огромно нещо. И наистина, курделът се появи внезапно на поляната, прескочи повалените дървета и тръгна напред. Идваше към мене с величествено клатушкане и душеше шумно. Хванах с две ръце ушатата бомба и зачаках хладнокръвно. Курделът застана на около петдесет метра от мене и се облиза. Ясно виждах в прозрачния му корем останките на много ловци, на които не им беше провървяло.

Известно време курделът обмисляше положението. Вече се опасявах, че ще си отиде, когато той се приближи и ме лапна. Чух глухо мляскане и изгубих почва под краката си.

Готово! Успях! — мина ми през ума. Вътре в курдела не беше чак толкова тъмно, както ми се стори първоначално. Почистих се, взех тежката бомба с часовниковия механизъм и се заех да я нагласям, когато чух, че някой кашля. Вдигнах глава и учуден видях пред себе си непознат ардрит, наведен като мене над една бомба. Гледахме се известно време един друг.

— Какво правите тук? — попитах аз.

— Ловя курдела — отвърна той.

— Аз също — казах, — но много ви моля да не се безпокоите. Дошли сте преди мене.

— И дума да не става — отвърна той, — вие сте чужденец.

— Какво от това — отговорих аз, — ще запазя бомбата си аз друг път. Моля ви, не се притеснявайте от мене.

— За нищо на света! — извика той. — Вие сте наш гост.

— Преди всичко съм ловец.

— А аз преди всичко съм домакин и няма да позволя да се откажете заради мене от този курдел! Много ви моля да побързате, защото пастата започва да действа.

Наистина курделът ставаше неспокоен и дори отвътре се чуваше могъщото му сумтене, което наподобяваше шума на няколко десетки локомотива заедно. Като видях, че няма да убедя срещнатия ардрит, нагласих бомбата и зачаках новия си спътник да тръгне, но той ме помоли да вървя първи. Напуснахме незабавно курдела. Паднах от

височината на два етажа и си навехнах леко глезена. Курделът, на когото видимо му олекна, хукна в дебрите и започна да чупи дърветата със страшен грохот. Изведнъж се чу ужасен гръм и всичко утихна.

— Мъртъв е! Моите най-сърдечни поздравления! — извика ловецът, като ми стискаше дружелюбно ръката. В този момент се приближиха водачът и управителят на резервата.

Падаше мрак и трябваше да бързаме обратно. Управителят ми обеща да препарира собственоръчно курдела и да го изпрати на Земята с първата товарна ракета.

5.XI.

Толкова бях зает, че за четири дена не написах нито една дума. Всяка сутрин — онези от Комисията за културно космическо сътрудничество, музеи, изложби, радиоактове, а след обяд посещения, официални приеми и речи. Доста съм уморен вече. Представителят на КККС, който се грижи за мене, ми каза вчера, че скоро ще има срум, но забравих да го попитам какво означава това. Предстои ми да се видя с професор Зазул, знаменит ардритски учен, само че още не зная кога.

6.XI.

Сутринта в хотела ме събуди ужасен тътен. Сkochих от леглото и видях стълбове дим и огън, които се издигаха над града. Позвъних на информацията и попитах какво става.

— Нищо особено — отвърна телефонистката, — не се безпокойте, най-обикновен срум.

— Срум ли?

— Ами да, срутване на метеори, изсипват се върху нас на всеки десет месеца.

— Но това е ужасно! — извиках аз. — Не трябва ли да сляза в скривалището?!

— О, никакво скривалище няма да издържи попадението на метеор. А като всеки гражданин и вие имате резерва, можете да не се безпокойте.

— Каква резерва? — попитах аз, само че телефонистката вече беше затворила.

Облякох се бързо и излязох навън. Движението по улиците беше съвсем нормално, минувачите бързаха по работа, висшите чиновници гreeха с разноцветни ордени на път за административните сгради, а в градинките играеха деца, светеха и пееха. След известно време взривовите станаха по-редки и само отдалече се носеше равномерен тътен. Помислих си, че явно срумът не е много опасно явление, след като никой тук не и обръща внимание, и отидох по план в зоологическата градина.

Развеждаше ме самият директор, слаб, нервен ардрит с очарователен блясък. Етозитамската зоологическа градина се поддържа много добре. Директорът ми каза с гордост, че има подбрани животни от най-далечни краища на Галактиката, включително и от Земята. Развълнувах се и поисках да ги видя.

— За съжаление сега е невъзможно — отвърна директорът, а като видя въпросителния ми поглед, добави: — Спят зимен сън. Да знаете какви грижи имахме с аклиматизацията им и се страхувах, че няма да можем да запазим нито един жив екземпляр, но за щастие витаминозната диета, която нашите учени разработиха, даде превъзходни резултати.

— Да, а какви са всъщност тези животни?

— Мухи. Харесват ли ви курдлите?

Гледаше ме с особен, изпълнен с очакване поглед, затова отговорих, като се стараех да придам на гласа си неподправен ентузиазъм:

— О, много ми харесват, ужасно мили създания!

Той засия.

— Добре. Ще отидем при тях, но най-напред ще ви помоля да почакате малко.

Върна се веднага с омотано около кръста си алпийско въже и ме заведе до мястото, където бяха затворени курдлите, заобиколено със стена, висока деветдесет метра. Отвори вратата и ме пусна напред.

— Вървете спокойно — каза той, — моите курдли са съвсем питомни.

Огледах изкуствената оргамада, където пасяха шест или седем курдела, превъзходни екземпляри на големина около три хектара. Като чу гласа на директора, най-големият се доближи до нас и подложи опашката си. Директорът се покатери върху нея, повика ме с жест и аз

го последвах. Когато наклонът стана много голям, той размота въжетото и ми даде да препаша единия му край. Катерихме се вързани един за друг около два часа. На върха на курдела директорът седна безмълвно, явно развълнуван. Мълчах, защото исках да уважа чувствата му. След известно време той каза:

— Не е ли прекрасна гледката оттук?

Наистина, пред нас лежеше почти целият Етотозитам с неговите кули, храмове и мазностъргачи. По улиците се движеха минувачи, малки като мравки.

— Явно курдлите са мили за вас същества? — попитах тихо, като виждах как гали нежно животното по гърба.

— Обичам ги — каза просто директорът и ме погледна в лицето. — Курдлите са люлката на нашата цивилизация — добави той и след кратък размисъл продължи. — Някога, преди хилядолетия, не сме имали нито градове, нито великолепни къщи, нито техника, нито резерви... Тогава тези кротки, могъщи същества са ни отгледали и спасили в тежките периоди на срумове. Без курдлите нито един ардрит нямаше да доживее до днешните прекрасни дни, а ето че сега са станали ловна плячка, унищожават ги и ги тормозят — каква ужасна, черна неблагодарност!

Не смеех да го прекъсна. Като надмогна след малко вълнението си, той продължи да говори:

— Как мразя тези ловци, които се отплащат за доброто с подлост! Видяхте ловните реклами, нали?

— Разбира се.

Засрамен дълбоко от думите на директора, треперех при мисълта, че можеше да разбере за моята скорошна недостойна постъпка. Нали със собствените си ръце бях убил по време на лов един курдел. Попитах с желание да го отвлека от така деликатната тема на разговора:

— Наистина ли им дължите толкова много? Не знаех...

— Как така не знаете? Ами че курдлите са ни носили в утробата си двадесет хиляди години. Нашите прадеди са живеели в тях, мощните им брони са ги пазели от градушките убиващи метеори и така са станали това, което сме сега — разумни същества, красиви и светещи в тъмнината. Не знаехте ли тези неща?

— Аз съм чужденец... — прошепнах и се заклек мислено никога вече да не вдигам ръка срещу курдел.

— Е да, да... — отвърна, без да ме слуша директорът, и стана. — За съжаление трябва да се връщаме, чакат ме неотложни задължения...

От зоологическата градина отидох с еборет до ГАЛАКС, където трябваше да ми оставят билет за едно следобедно представление.

В центъра на града отново се чуваха гръмки взривове, все по-силни и по-чести. Над покривите се издигаха стълбове огън и дим. Като виждах, че никой от пешеходците не обръща на това никакво внимание, мълчах, докато еборетът не спря пред ГАЛАКС. Дежурният служител ме попита дали съм харесал зоологическата градина.

— Разбира се, много е хубава — отвърнах аз, — но... мили Боже!

Целият ГАЛАКС подскочи. Двете отсрещни административни сгради, които се виждаха през прозореца като на длан, се разхвърчаха във всички посоки от ударил ги метеор. Оглушах и полетях към стената.

— Няма нищо страшно — каза служителят. — Ако постоите при нас по-дълго, ще свикнете. Моля, вашият би...

Той не довърши. Блясък, гръм, вдигна се прах, а когато се разнесе, вместо моя събеседник видях огромна дупка в пода. Стоях като вкаменен. Но за по-малко от минута няколко ардрити с комбинезони заковаха дупката и докараха ниска количка с голям пакет. Когато го разопаковаха, пред очите ми се появи чиновникът с билет в ръка. Той изтръска от себе си остатъците от опаковката и като се настани на закачалката, каза:

— Вашият билет. Казах ви, че няма нищо страшно. При необходимост дублират всеки един от нас. Чудите се на нашето спокойствие ли? Ами че това продължава тридесет хиляди години, свикнали сме... Ако искате да обядвате, ресторантът на ГАЛАКС вече работи. Долу, вляво от входа.

— Благодаря, нямам апетит — отвърнах аз и като се олюлявах леко, излязох сред постоянните взривове и бумтежи. Изведнъж ме обзе гняв.

Няма да видите уплашен човек! — мина ми през ума и като си погледнах часовника, казах на еборета да ме закара до театъра.

По пътя един метеор го разби на парчета, затова се качих в друг. На мястото, където вчера се издигаше сградата на театъра, имаше

димящи развалини.

— Връщате ли парите за билетите? — попитах стоящия на улицата касиер.

— Не. Представлението ще започне навреме.

— Как така навреме? Нали метеорът...

— Има още двадесет минути — посочи ми касиерът часовника си.

— Но...

— Ще бъдете ли така любезен да не стоите пред касата! Искаме да си купим билети! — извикаха няколко от стоящите на опашката, която се беше образувала зад мене. Вдигнах рамене и се дръпнах настрана. В същото време две големи машини товареха останките и ги откарваха. След няколко минути площадът беше почистен.

— На открито ли ще играят? — попитах един от чакащите, който си вееше с програмата.

— Нищо подобно! Предполагам, че всичко ще бъде нормално — отвърна той.

Млъкнах ядосан, като си помислих, че ме прави на идиот. На площада дойде голяма цистерна. От нея изляха смолиста мазнина, която светеше рубинено и образува голяма купчина. Веднага пъхнаха в кашевидното разжарено вещество тръби и започваха да вкарват в него въздух. Кашата се превърна в балон, който се надуваше с шеметна бързина. След минута представляваше точно копие на театралната сграда, само че съвсем меко, защото се люлееше от подухването на вятъра. През следващите пет минути новонадутата постройка се втвърди. В същия миг един метеор разруши част от покрива. Затова надуха нов покрив и потоци зрители нахлуха вътре през широко отворените врати. Като заех мястото си, забелязах, че е още топло, но това беше единственото свидетелство за скорошната катастрофа. Попитах съседа си каква беше кашата, от която построиха наново театъра, и научих, че това е прочутата ардритска строителна мазнина.

Представлението започна с едноминутно закъснение. Когато гонгът удари, зрителната зала потъна в мрак и заприлича на огнище, пълно с гаснещи въглени, но в замяна на това актьорите засияха възхитително. Играеха някаква символично-историческа пиеса и, честно казано, не разбрах много от нея, още повече че доста неща се представяха с цветни пантомими. Първото действие се развиваше в

един храм. Няколко млади ардритки кичеха с цветя статуята на Друма и пееха за мъжете, които обичат.

Изведнъж се появи кехлибарен жрец, който изгони момичетата с изключение на най-красивото, прозрачно като изворна вода. Жрецьт го затвори в статуята. Пленницата извика с песен любимия си, който се втурна и изгаси стареца. В същия миг един метеор унищожи тавана, част от декорите и героинята, но от суфльорската будка веднага избутаха нейно копие, толкова бързо, че ако някой точно в този момент се е изкашлял или е премигнал с очи, сигурно не беше забелязал нищо. След това влюбените решиха да се оженят. Действието свърши като търкулнаха жреца в една пропаст.

Когато след антракта завесата се вдигна, видях изящното кълбо на съпрузите и тяхното потомство, което се търкаляше буйно ту в една, ту в друга посока под звуците на музика. Появи се един прислужник и съобщи, че неизвестен благодетел е изпратил на съпрузите снопче сепулки. И наистина, на сцената внесоха огромен сандък, чието отваряне гледах със затаен дъх. Когато повдигнаха капака, нещо ме удари страшно силно по темето и изгубих съзнание. Съвзех се на същото място. На сцената вече не говореха за сепулките, там сред трагично светещите деца и родители сновеше угасеният жрец и ругаеше ужасно. Пипнах главата си — нямаше подутина.

— Какво стана с мене? — попитах шепнешком съседката си.

— Моля? А, един метеор ви смачка, но не сте изгубили нищо от представлението, защото онези двамата играха безобразно. Скандално е обаче, че за вашата резерва трябваше да пращат чак до ГАЛАКС — прошепна в отговор любезната ардритка.

— Каква резерва? — попитах, като почувствах, че ми причернява пред очите.

— Ами че вашата...

— А къде съм аз?

— Как така къде? В театъра. Лошо ли ви е?

— Аз ли съм резервата?

— Да, разбира се.

— А къде е този, който беше тук преди това?

Седящите пред нас започнаха да шъткат силно и моята съседка млъкна.

— Една дума, моля ви, госпожо — прошепнах тихо, — къде отиват тези... е... вие знаете...

— Тихо! Какво има? Не пречете, ако обичате! — обаждаха се все по-силно от разни посоки. Оранжев от гняв, моят съсед започна да вика разпоредителите. Изскочих навън полузамаян, върнах се с първия еборет в хотела и се огледах внимателно в огледалото. Вече се бях покуражил малко, защото изглеждах съвсем като преди, но като се възрях по-старателно, направих ужасяващо откритие. Ризата ми беше облечена наопаки, а копчетата закопчани както дойде — явно доказателство, че тези, които са ме обличали, нямат никакво понятие от земни дрехи. На всичко отгоре изтръсках от чорапа си парче останала в бързината опаковка. Дъхът ми спря. Телефонът внезапно звънна...

— Търся ви вече за четвърти път — обади се момичето от КККС, — професор Зазул иска да се видите днес.

— Кой? Професорът ли? — повторих аз, като събирах с най-голямо усилие мислите си. — Добре, а кога?

— Когато пожелаете, може и веднага.

— Тогава отивам при него още сега! — реших се внезапно аз. — И... моля да ми пригответе сметката.

— Отивате ли си вече? — учуди се момичето от КККС.

— Да, налага се. Не се чувствам добре! — поясних и оставих слушалката.

Преоблякох се и слязох долу. Под въздействието на последните събития казах адреса на професора, без дори да трепна, макар че един метеор направи хотела на парчета точно когато сядах в еборета. Професорът живееше в един краен градски квартал, сред приятно сребреещи възвишения. Спрях еборета доста далече от дома му, щастлив да се поразходя след нервното напрежение през последните часове. Вървах по пътя и видях нисък стар ардрит, който караше без да бърза нещо като количка с капак. Той ме поздрави учтиво и аз му отвърнах. Тръгнахме заедно. Зад завоя се показва живият плет, разположен около дома на професора. Оттам към небето се издигаха разпокъсани облаци дим. Ардритът, който вървеше с мене, се спъна и тогава под капака се чу глас:

— Стигнахме ли?

— Не още — отвърна ардритът с количката.

Това малко ме учуди, но не казах нищо. Когато наближихме заграждението, бях удивен, че димът се издига от мястото, където би трябвало да се намира домът на професора. Казах това на ардирта с количката и той кимна с глава.

— Да, падна метеор, долу-горе преди четвърт час.

— Какво!!! — извиках поразен. — Но това е ужасно!

— Сега ще дойде мазницата — отвърна ардритът, — никога, да ви кажа, не бързат за крайните квартали. Друго нещо сме ние.

— Стигнахме ли? — чу се отново предразнелият гласът от количката.

— Не още — каза ардритът и се обърна към мене. — Ще бъдете ли така любезен да ми отворите вратичката?

Направих това машинално и попитах:

— И вие ли отивате при професора?...

— Да, докарах резервата му — отвърна ардритът и се залови да вдига капака. Със затаен дъх видях старателно овърган голям пакет. На едно място хартията беше скъсана и оттам гледаше живо око.

— При мене ли идвате... а... при мене ли идвате — захриптя старчески глас от вързопа, — аз сега... ей сега... заповядайте в беседката...

— Д... да... веднага отивам... — отвърнах. Ардритът подкара товара си по-нататък, а аз се обърнах, прескочих плета и хукнах с всички сили към летището. След час вече се носех сред звездните простори. Надявам се, че професор Зазул не ми се е обидил за това.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.